

[Stein.]

Hindringer for den regulerende Boligtilgang. Med al Hensyntagen til det offentliges Indsats paa Boligbyggeriets Omraade i de senere Aar er det nemlig stadig saaledes, at det private Boligbyggeri overhovedet ikke kan undværes, at Lejeforholdene i Storkøbenhavn i dette Øjeblik vilde være katastrofale uden det private Boligbyggeris Indsats i de senere Aar. Det kan belyses med et Par enkelte Tal.

Siden 1927, altsaa i Løbet af det sidste Tiaar, er der i Storkøbenhavn tilkommet 68 000 nye Lejligheder. Deraf skyldte 4 500 Kommunen og 5 500 det sociale Boligbyggeri deres Tilblivelse, det var Lejligheder, hvortil der var ydet fuld offentlig Støtte, altsaa op til 90—95 pCt. Tilbage bliver saa 58 000 Lejligheder, som skyldes det rent private Boligbyggeri, dog at der fra det offentliges Side er givet nogen Støtte til 8 000 af disse Lejligheder.

Disse Tal er i høj Grad oplysende. De viser, at det offentlige og det halvt offentlige Byggeri kun forslaar relativt lidt, naar det gælder om at dække det forhaanden-værende Boligbehov, og at den storkøbenhavnske Befolkning vilde have været saare ilde stedt, baade med Hensyn til Boligrum og med Hensyn til Husleje, hvis det private Byggeri i disse Aar ikke havde fremskaffet de omtalte, næsten 60 000 Lejligheder. Denne Boligtilgang er den eneste virkelige Regulator, der — hvad den sidste ærede Taler (Stensballe) ogsaa understregede Betydningen af — virker til at skabe en vis Frihed, til at skabe Konkurrence, til at betrygge dette Forhold, saa at Huslejen ikke bliver større, end det er rimeligt og nødvendigt. Befolkningen vil komme til at betale dyrt, hvis man gennem denne Lov, helt eller delvis, sætter denne Regulator ud af Funktion. Der er sikkert ingen, hverken Ejer eller Lejer, som med Glæde tænker tilbage paa Nævnenes Periode. I de siden da forløbne Aar er Forholdene efter min Mening kommet i en naturlig Gænge, og det er i Virkeligheden en meget tvivlsom Ting, en Halsløs Gerning, om man gennem dette Lovforslag vil bryde ind i Forholdet mellem Ejere og Lejer. Hvorvidt den ene eller den anden Part, Ejere eller Lejer, er den svage Part i det indbyrdes Forhold, er det vist, saaledes som Tingene nu engang ligger, ørkesløst at drøfte, men de foreslaaede Love vil efter min allerbedste Overbevisning ikke være gavnlige for Lejerinteresserne i dette Land.

For øvrigt har man fra mit Partis Side i det andet høje Ting erklæret sig villig til

at medvirke til en Række Bestemmelser, som vil være fuldt betryggende for de almindelige Huslejeforhold, og som tillige vil give fuldt betryggende Beskyttelse for Butikkerne. Med Henblik herpaa er der fra mit Partis Side stillet forskellige Ændringsforslag, og paa den Linie, disse angiver, vil vi vedblivende være at finde. Desværre er det imidlertid saaledes, at naar den højtærede Indenrigsminister har sat sig et eller andet i Hovedet, vil han nødvendigvis lade sig sige. Derfor kommer man i disse Aar Gang paa Gang ud for Eksperimenter, som skaber fortsat Uro, fortsat Usikkerhed paa forskellige Omraader inden for det økonomiske Liv. Derfor gik det den højtærede Indenrigsminister, som det gik, i Konverteringspørgsmaalet, derfor staar vi nu over for en Landsudligning, hvis Virkning den højtærede Indenrigsminister overhovedet ikke kan overse, og over for en Huslejelovgivning, der vil virke mod sin Hensigt, der vil virke huslejefordyrende. Den højtærede Minister burde erindre, at en god Lov kendes paa, at den fjerner Muligheden for Tvistemaal i det Omfang, dette overhovedet er muligt, men den Lovgivning, vi her staar over for, har en ganske anden Karakter. Den vil ganske modsat virke til at rejse talrige Stridsspørgsmaal, den vil, saaledes som det for et Par Maaneder siden blev udtalt paa et jysk Grundejermøde, give Sagførerne noget at bestille, og den vil virke saaledes, udelukkende fordi den er skrevet ud fra den fejlagtige Forudsætning, at Ejere og Lejere er fødte uforsonlige Modparter, medens Sandheden er den, at deres Interesser normalt i vidt Omfang falder sammen; det er en Kendsgerning, at de to Parter i langt de fleste Tilfælde taler sig til Rette om det, der maatte være dem imellem. Det er den Fejl i Anslaget, der ødelægger Spillet for den højtærede Indenrigsminister, saa at han gennem denne Lovgivning, som for øvrigt ogsaa gennem Landsudligningen, bliver medvirkende til, at Huslejen drives i Vejret. Saa drilsk kan Skæbnen altsaa være mod en Minister, der alle Dage har gjort sig til netop af at ville beskytte Lejerne mod opskruede Lejekrav, saa drilsk, at han kommer til ganske omvendt at tjene Huslejefordyrelsen.

Det er derfor ogsaa dristigt, at det ærede 10de Medlem for 1ste Kreds (Ch. Petersen) i sin Ordførertale vilde gøre Venstre og Det konservative Folkeparti ansvarlige for den Huslejestigning, som er sket i Perioden 1930—1937; det er dristigt, ikke alene fordi det ærede Medlem ved, hvorledes